

Väljumismanifesti teenused

Sisukord

1 Sissejuhatus	2
1.1 Mõisted ja lühendid	3
1.2 Viited	3
1.2.1 EMTA X-tee liidese spetsifikatsioon, emta-x-tee-liides.pdf.....	3
1.2.2 Ekspordi ja väljumise sõnumite XML skeemid, *.xsd.....	3
1.2.3 Ekspordi ja väljumise sõnumite XML mallid, *.xml.....	3
1.2.4 Ekspordi ja väljumise koodiloendite koodid, ecs-codes.txt.....	3
1.2.5 RIA X-tee veebileht, http://www.ria.ee/xtee	3
2 Väljumise kasutusmallid	3
2.1 Kasutusmallid	3
2.1.1 Väljumismanifesti esitamine.....	3
2.1.2 Väljumismanifesti muutmine.....	4
2.1.3 Väljumismanifesti kinnitamine.....	4
2.1.4 Väljumise kinnitamine.....	4
2.1.5 CC904A – olekupäring.....	4
3 Ekspordi ning väljumise sõnumid	5
3.1 Ettevõtte poolt saadetavad sõnumid	5
3.1.1 CreateEn – väljumismanifesti esitamine.....	5
3.1.2 AmendEn – väljumismanifesti muutmine.....	5
3.1.3 ConfirmEn – väljumismanifesti kinnitamine.....	5
3.1.4 ConfirmExit – väljumise kinnitamine.....	5
3.2 Ettevõttele saadetavad sõnumid	5
3.2.1 OK – sõnumi vastuvõtmise kinnitus.....	5
3.2.2 EnAccepted – väljumismanifesti esitamise positiivne vastus.....	6
3.2.3 OperationRejected – negatiivne vastus.....	6
3.2.4 CC905A – olekupäringu vastus.....	6
4 Sõnumielementide reeglid	6
5 Koodiloendid	8
6 OMF-i olekud	9
7 Mallsõnumite kirjeldus	9
8 Koodide faili vorming	10

1 Sissejuhatus

Käesolev dokument kirjeldab Eesti Maksu- ja Tolliameti poolt X-tee vahendusel ettevõtetele pakutavaid kaupade väljumise käsitlemisega seotud teenuseid.

Teenuste spetsifikatsioon koosneb järgmistest osadest:

1. EMTA X-tee liidese spetsifikatsioon. Kirjeldab üldist protokollide sõnumite vahetamiseks

tolliga. See spetsifikatsioon on ühine kõigi teenuste jaoks ning on seetõttu kirjeldatud eraldi dokumendis [1.2.1].

2. Väljumisega seotud kasutusmallide kirjeldus. Pakutavate teenuste sisuline kirjeldus (ptk 2).
3. Väljumisega seotud sõnumite kirjeldus (ptk 3).
4. Sõnumielementide reeglid (ptk 4). Loetelu sõnumite elementide kohta käivatest reeglitest.
5. Koodiloendite nimekiri (ptk 5). Sisaldab loetelu koodiloenditest, mida kasutatakse sõnumi teatud andmeelementide väärtuste hulga piiramiseks (nt riikide koodid).
6. Sõnumite XML skeemid eraldi XSD failidena [1.2.2]. Iga sõnumi jaoks on koostatud iseseisev XML skeem.
7. Sõnumite mallid eraldi XML failidena [1.2.3]. Iga sõnumi jaoks on koostatud iseseisev ilma andmeteta näidissõnum, kuhu on kommentaaride kujul lisatud andmeelementidele rakendatavad piirangud.
8. Koodid eraldi failina [1.2.4]. Sisaldab kõigi koodiloendite kõiki koode, koos kehtivusaegade ning kirjeldustega.

1.1 Mõisted ja lühendid

Nimetus	Kirjeldus
EMTA	Eesti Maksu- ja Tolliamet
MRN	Movement Reference Number. Tollidokumendi unikaalne viitenumber
OMF	Väljumismanifestide süsteem
Toll	Eesti Maksu- ja Tolliamet
X-tee	Eesti asutuste ja organisatsioonide vaheline infosüsteemide andmevahetuskiht [1.2.5]
EN	Exit manifest. Väljumismanifest

1.2 Viited

- 1.2.1 EMTA X-tee liidese spetsifikatsioon, emta-x-tee-liides.pdf
- 1.2.2 Ekspordi ja väljumise sõnumite XML skeemid, *.xsd
- 1.2.3 Ekspordi ja väljumise sõnumite XML mallid, *.xml
- 1.2.4 Ekspordi ja väljumise koodiloendite koodid, ecs-codes.txt
- 1.2.5 RIA X-tee veebileht, <http://www.ria.ee/xtee>

2 Väljumise kasutusmallid

Käesolev peatükk kirjeldab kõiki X-tee vahendusel tehtavaid väljumisega seotud kasutusmalle.

Kasutusmallide kirjeldamisel on kasutatud väljendeid „ettevõtte saadab X-tee kaudu sõnumi“ ja „toll vastab sõnumiga“. Nende tegevuste täpne tehniline sisu on kirjeldatud [1.2.1].

2.1 Kasutusmallid

2.1.1 Väljumismanifesti esitamine

Kasutusmalli eesmärk on esitada uus väljumismanifeste.

1. Ettevõtte saadab X-tee kaudu süsteemile OMF sõnumi CreateEn.
2. Toll kontrollib vastuvõetud sõnumi vastavust reeglitele. Kui vigu ei olnud, vastab OMF sõnumiga EnAccepted. Kui sõnum ei olnud korras, vastab OMF sõnumiga OperationRejected, millega annab teada leitud vigadest. Vigade korral peab ettevõtja need kõrvaldama ning kasutusmalli uuesti käivitama.

2.1.2 Väljumismanifesti muutmine

Kasutusmalli eesmärk on muuta juba süsteemis olevat väljumismanifesti.

1. Kasutusmall algab, kui väljumismanifest on juba esitatud ning ettevõtja soovib seda muuta.
2. Ettevõtte saadab X-tee kaudu süsteemile OMF sõnumi AmendEn.
3. Toll kontrollib vastuvõetud sõnumi vastavust reeglitele. Kui vigu ei olnud, vastab OMF sõnumiga OkMessage. Kui sõnum ei olnud korras, vastab OMF sõnumiga OperationRejected, millega annab teada leitud vigadest. Vigade korral peab ettevõtja need kõrvaldama ning kasutusmalli uuesti käivitama.

2.1.3 Väljumismanifesti kinnitamine

Kasutusmalli eesmärk on kinnitada väljumismanifest.

1. Kasutusmall algab, kui kõikidel kaupadel on laadimisluba ja kõik kaubad on peale laaditud.
2. Ettevõtte saadab X-tee kaudu süsteemile OMF sõnumi ConfirmEn.
3. Toll kontrollib vastuvõetud sõnumi vastavust reeglitele. Kui vigu ei olnud, vastab OMF sõnumiga OkMessage. Kui sõnum ei olnud korras, vastab OMF sõnumiga OperationRejected, millega annab teada leitud vigadest. Vigade korral peab ettevõtja need kõrvaldama ning kasutusmalli uuesti käivitama.

2.1.4 Väljumise kinnitamine

Kasutusmalli eesmärk on kinnitada, et eksport on lõpetatud.

1. Kasutusmall algab kauba väljumisega väljumistolliasutusest.
2. Ettevõtte saadab X-tee kaudu süsteemile OMF sõnumi ConfirmExit, millega teavitab, et kaup on väljunud.
3. Kui vigu ei olnud, vastab OMF sõnumiga OkMessage. Kui sõnum ei olnud korras, vastab OMF sõnumiga OperationRejected, millega annab teada leitud vigadest. Vigade korral peab ettevõtja need kõrvaldama ning kasutusmalli uuesti käivitama.

2.1.5 CC904A – olekupäring

Selle sõnumiga saab ettevõtte küsida manifesti olekut. Sõnumile tuleb vastuseks sõnum CC905A.

Dokumendi MRN tuleb panna väljale header.documentReferenceNumber.Ekspordi ning väljumise sõnumid

Käesolev peatükk kirjeldab kõiki X-tee kaudu vahetavaid väljumisega seotud sõnumeid.

3 Ekspordi ning väljumise sõnumid

3.1 Ettevõtte poolt saadetakavad sõnumid

3.1.1 CreateEn – väljumismanifesti esitamine

Selle sõnumiga esitab ettevõtte uue väljumismanifesti.

Kliendi viitenumber tuleb panna välja CreateEn.lrn.

Väljumise kuupäev tuleb panna välja CreateEn.exitDate.

Vedaja andmed tuleb panna välja CreateEn.carrier.

Vähemalt ühe kauba andmed tuleb panna välja CreateEn.enItem.

Esitaja andmed tuleb panna välja CreateEn.lodger.

Väljumise tolliasutus tuleb panna välja CreateEn.exitCustomsOffice.

3.1.2 AmendEn – väljumismanifesti muutmise

Selle sõnumiga muudab ettevõtja juba esitatud väljumismanifesti andmeid.

Sõnum on analoogne sõnumiga CreateEn, lisatud on dokumendi viitenumber (AmendEn.mrn).

3.1.3 ConfirmEn – väljumismanifesti kinnitamine

Selle sõnumiga teatab ettevõtte, et kõik kaubad on peale laaditud ja kinnitab väljumismanifesti.

Dokumendi viitenumber tuleb panna välja ConfirmEn.header.documentReferenceNumber.

3.1.4 ConfirmExit – väljumise kinnitamine

Selle sõnumiga kinnitab ettevõtja, et eksport on lõpetatud.

Väljumismanifesti väljunuks märkimisel tuleb väljumismanifesti MRN panna väljale ConfirmExit.mrn.

3.2 Ettevõttele saadetavad sõnumid

3.2.1 OK – sõnumi vastuvõtmise kinnitus

Selle sõnumiga teavitab OMF ettevõtet sellest, et ettevõtte saadetud sõnum võeti vastu ning selles polnud vigu. Seda sõnumit kasutatakse juhul, kui protokoll ei näe ette ühegi teise, sisulist infot edastava sõnumi tagastamist.

3.2.2 EnAccepted – väljumismanifesti esitamise positiivne vastus

Selle sõnumiga teatab OMF, et väljumismanifesti esitamine õnnestus.

Dokumendi tolliviide on väljal EnAccepted.mrn

Saadetise/veodokumendi viitenumber on väljal EnAccepted.lrn

Väljumistolliasutus on väljal EnAccepted.exitCustomsOffice.

Väljumismanifesti aktsepteerimise kuupäev on väljal EnAccepted.acceptanceDate.

3.2.3 OperationRejected – negatiivne vastus

Sõnumi spetsifikatsioon on failis OperationRejected.xsd, näitefail tühjade väärtustega OperationRejected.xml.

Elemendi „errorReason“ võimalikud väärtused:

ER001	Välja väärtus ei tohi olla täidetud
ER002	Kohustuslik väli on täitmata
ER003	Vigane klassifikaator, liiga pikk või lühike väärtus
ER004	Korduste arv on liiga suur

3.2.4 CC905A – olekupäringu vastus

Selle sõnumiga teatab OMF ettevõtjale dokumendi oleku. Juhul, kui dokumenti ei leita on sõnumis dokumendi olekuks NOT_FOUND. OMF-i dokumendi oleku koodide vastavus olekutele on kirjeldatud peatükis 6.

Dokumendi MRN on väljal header.documentReferenceNumber.

Dokumendi olek on väljal header.status

4 Sõnumielementide reeglid

Käesolev peatükk kirjeldab reegleid, mida rakendatakse sõnumite CreateEn ja AmendEn kontrollimisel.

Reegel	Kirjeldus
R001	Sama dokumendi viitenumbrit ei või olla topelt ühel väljumismanifestil. Kaupade numbrid tuleb sisestada sama dokumendi viitenumbri alla. Näiteks AERi MRN = 0123456789, kaubad 1, 2 ja 3 ning AERi MRN = 987654321, kaubad 3, 4 tuleb märkida kahe reana kummagi AERi MRNi kohta (vastavalt 3 ja 2 kaupa). <u>Elemendid:</u> enItem.declarationMrn
R002	Kaupade numbrid peavad olema märgitud kindlas vormingus: number (mitte tähed), mitu komadega eraldatud numbrit (näiteks 1,3,4) või numbrivahemik (näiteks 2-5). <u>Elemendid:</u> enItem.goodsItemNumbers
R003	Vähemalt ühe dokumendi/kauba andmed peavad olema märgitud. <u>Elemendid:</u> enItem
R004	väljumismanifestil märgitud dokumentide viiteid (MRN) kontrollitakse süsteemidest ECS, NCTS ja ICS. Kui ühestki süsteemist viitenumbrit ei leita antakse vastava sisuga veateade. <u>Elemendid:</u> enItem.declarationMrn
R005	Väljumismanifestil viidatud deklaratsioon ei ole vabastatavas olekus. <u>Elemendid:</u> enItem.declarationMrn, enItem.goodsItemNumbers
R006	Väljumismanifestil viidatud deklaratsioon ei ole vabastatavas olekus (deklaratsioonil on käsitlemata riske). <u>Elemendid:</u> enItem.declarationMrn, enItem.goodsItemNumbers
R007	Väljumise kuupäev peab olema tulevikus. <u>Elemendid:</u> exitDate
R008	Pakendid tohivad olla täidetud ainult osalisel väljumisel . <u>Elemendid:</u> enItem.packages, enItem.partialShipment
R009	Osalisel väljumisel tuleb täita pakendite info. <u>Elemendid:</u> enItem.packages, enItem.partialShipment
R010	Osalisel väljumisel peab brutomass täidetud olema. <u>Elemendid:</u> enItem.grossMass, enItem.partialShipment
R011	Brutomass tohib täidetud olla ainult osalisel väljumisel . <u>Elemendid:</u> enItem.grossMass, enItem.partialShipment

R012	Osalisel väljumisel peab pakenditüüp olema täidetud . Elemendid: enItem.partialShipment, enItem.packages.kindOfPackages
R013	Antud pakenditüübi korral peab tükiarv olema täitmata. Elemendid: enItem.packages.kindOfPackages, enItem.packages.numberOfPieces
R014	Antud pakenditüübi korral peab pakendite arv olema täitmata. Elemendid: enItem.packages.kindOfPackages, enItem.packages.numberOfPackages
R015	Antud pakenditüübi korral peab tükiarv olema täidetud. Elemendid: enItem.packages.kindOfPackages, enItem.packages.numberOfPieces
R016	Antud pakenditüübi korral peab pakendite arv olema täitmata. Elemendid: enItem.packages.kindOfPackages, enItem.packages.numberOfPackages
R017	Antud pakenditüübi korral peab pakendite arv olema täidetud. Elemendid: enItem.packages.kindOfPackages, enItem.packages.numberOfPackages
R018	Antud pakenditüübi korral peab tükiarv olema täitmata. Elemendid: enItem.packages.kindOfPackages, enItem.packages.numberOfPieces
R019	Deklaratsioonil märgitud konteiner(id) puuduvad manifestil. Elemendid: enItem.containers.
R020	Deklaratsioonil puudub manifestil märgitud konteineri number. Elemendid: enItem.containers.

5 Koodiloendid

Käesolev peatükk esitab nimekirja koodiloenditest, mida sõnumite koostamisel kasutatakse.

Koodiloendi kirjeldus	Koodiloendi number	Koodiloendi kood
Riikide koodid. Täielik nimekiri riikidest	8	COUNTRY
Ühisdomeeni piires saadetavate esitatud dokumentide tüüp	13	DOCUMENT_TYPE_COMMON
Kasutatakse tõeväärtusatribuutide jaoks (positiivne/negatiivne väärtus).	27	FLAG

Väljumistolliasutused.	1001	EXIT_CUSTOMS_OFFICE
Pakendi tüübid.	17	PACKAGING_CODE
Transpordiliik.	18	TRANSPORT_MODE

6 OMFi olekud

Kood	Olek
ASSESSED	Esitatud
CANCELLED	Tühistatud
ASSESSED	Esitatud
CONFIRMED	Kinnitatud
DELETED	Kustutatud
EXITED	Väljunud
STOPPED	Peatatud
UNCONFIRMED	Kinnitamata

7 Mallsõnumite kirjeldus

Käesolev peatükk kirjeldab, milline info on mallsõnumite kommentaarides.

Näidissõnum:

```
<producedDocumentsCertificates><!-- count: 0..99 C567 -->
  <documentType></documentType><!-- an..4 codelist: 13 -->
  <documentReference></documentReference><!-- an..35 -->
  <documentReferenceLng></documentReferenceLng><!-- a2 optional TR0099 codelist: 12 -->
</producedDocumentsCertificates>
```

Iga elemendi järel võivad olla esitatud järgmised andmed:

1. Struktuursete elementide korral lubatud korduste arv kujul count: 1 või count: 0..99. Kui korduste arv võib olla null, siis on tegu mittekohustusliku elemendiga – st see element võib sõnumist ka puududa. Kui korduste arv on märkimata, siis on tegu kohustusliku elemendiga, mis peab alati sõnumis olema. Kui maksimaalne korduste arv on suurem kui üks, siis võib element sõnumis esineda mitu korda järjest. Ülaltoodud näites on producedDocumentsCertificates struktuurne element, mis võib kas puududa või mida võib olla kuni 99 tükki.
2. Mittestruktuursete elementide järel võib olla võtmesõna optional. See näitab, et elemendi

lisamine ei ole kohustuslik. Mittestruktuurseid elemente ei saa kunagi olla rohkem kui üks.

3. Mittestruktuursete elementide järel on toodud andmetüüp kujul n2, an..4 või n..11,3. Andmetüübi kirjeldus koosneb kahes osast – tüübist ja pikkusest. Tüüp võib olla kas a, n või an. A on ASCII täht vahemikus a..z või A..Z; n on arv ja võib sisaldada ka punkti ning miinust; an on vabatekst. Pikkus võib olla kas konkreetne arv, mis tähendab, et väli peab olema täpselt nii pikk; ..arv mis tähendab, et väli võib olla kuni toodud arv märke pikk või ..arv,arv mis annab ette arvude vormingu kujul täisosa pikkus koma murdosa pikkus.
4. Mittestruktuurse andmetüübi järel võib olla ära toodud koodiloendi number, millesse antud välja väärtus peab kuuluma. Koodiloendi number on antud kujul codelist: number. Koodiloendid on kirjeldatud ptk 5.
5. Iga välja järel võib olla üles loetud rida reegleid, millele see väli vastama peab. Reeglite nimed on kujul Rxxx või Erxxx. Reeglite sisu on toodud ptk 4.

8 Koodide faili vorming

Käesolev peatükk kirjeldab koodide faili vormingut. Koodide fail sisaldab kõigi vajalike koodiloendite kõiki võimalike koode.

Koodide fail on tekstifail, mis koosneb järgmisel kujul olevatest kirjetest:

```
list incremental PREVIOUS_DOCUMENT
code valid 2006-01-01 822
attr DESCRIPTION
.EN Internal Community transit Declaration (T2)
code invalid 2016-01-01 822
```

Kirjes olev oluline info:

1. Koodiloendi nimi – antud näiteks PREVIOUS_DOCUMENT
2. Kood – antud näiteks 822
3. Koodi kehtivuse algusaeg – antud näiteks 2006-01-01
4. Koodi kirjeldus – antud näiteks Internal Community transit Declaration (T2)
5. Koodi kehtivuse lõpuaeg – antud näiteks 2016-01-01

Koodiloendite failis on info kogu koodiloendite ajaloo kohta. Sõnumite kokkupanekul on aga vaja vaid hetkel kehtivaid koode. Seega tohib sõnumi koostamisel kasutada vaid neid koode, mille kehtivusaja sisse jääb jooksev kuupäev. Antud näites toodud kood on hetkel kehtiv ning seda võib kasutada sõnumite koostamisel, sest jooksev kuupäev (30.01.2009) jääb tema kehtivusaja (01.01.2006 – 01.01.2016) sisse.

Koodiloendite ja väljade seostamine käib läbi koodiloendi koodi ning koodiloendi numbri.

Mallsõnumis (vt ptk 7) on toodud ära koodiloendi number. Koodiloendi numbri alusel saab koodiloendite tabelist (vt ptk 5) leida koodiloendi koodi. Koodiloendi koodi ning jooksva kuupäeva alusel saab koodide failist leida kõik koodid, mida võib antud väljal hetkel kasutada.